

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 2C/117/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116211430
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Rybárik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:5116211430.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudcom: JUDr. Jánom Rybárikom, v spore žalobcu: H. M., nar. XX.X.XXXX, Q. č. XXX, XXX XX Q., proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok zmluvy o spotrebiteľskom úvere, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu o určenie neprijateľných podmienok z a m i e t a.
- II. Žalovaný m á p r á v o voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd určil, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v Rozhodcovskej zmluve zo dňa 29.5.2013, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere XXXXXXXXXX zo dňa 29.5.2013, ďalej ust. bodu 1 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 29.5.2013, kde je určená výška poplatku vo výške 484 eur, ďalej ust. čl. 5 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru Zmluvy o úvere zo dňa 29.5.2013, kde je uvedená úroková sadzba a napokon ust. čl. 7 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 29.5.2013, kde je uvedená zmluvná pokuta, sú neplatné.

Svoju žalobu v podstate odôvodnil tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere ako spotrebiteľská úverová zmluva, ktorú uzatvoril so žalovaným, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval rozhodcovskú doložku, ktorá je obsiahnutá v tzv. rozhodcovskej zmluve. Toto zdôvodnil tým, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola ním ako spotrebiteľom osobitne, individuálne vyjednaná, čo vypláva aj z jej predtlačenej formy, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tvrdil, že pri podpise tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako spotrebiteľ nemal možnosť sa s touto rozhodcovskou doložkou nijako individuálne oboznámiť. Žalovaný mu rozhodcovskú doložku dal v jednej kope papierov a pod časovým tlakom a všetky papiere musel podpísať. Nebol oboznámený s vnútorným fungovaním rozhodcovského súdu a významom samotnej rozhodcovskej doložky. Nemal možnosť prejaviť svoju slobodnú vôľu len ohľadom rozhodcovského konania, resp. rozhodcovskej doložky. Z uvedených dôvodov rozhodcovskú doložku považoval za absolútne neplatnú v zmysle ust. § 53 ods. 5 O.z.

Za ďalšiu neprijateľnú podmienku zmluvy o spotrebiteľskom úvere už vyššie popísanej považoval samotný poplatok za poskytnutie úveru a to, že bol neprimerane vysoký a v rozpore s dobrými mravmi, keďže žalovaný požadoval za požičanie 500 eur poplatok vo výške 484 eur, čo mu pripadalo, že táto suma hraniční s úžerou. Určite ide o neprimerane vysoký poplatok za poskytnutie úveru poskytnutého žalovaným, ktorý je nielen v rozpore s dobrými mravmi, ale aj so zásadami poctivého obchodného styku. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvy o spotrebiteľskom úvere považoval aj ust. všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, a to konkrétne čl. 5, kde žalovaný ukotvil úrokovú

sadzbu, ktorá je neprimerane vysoká (39,15% p.a.), ale taktiež do čl. 7 umiestnil ust. týkajúce sa zmluvnej pokuty a poplatkov za vystavenie upomienky.

Podľa názoru žalobcu je predmetná úverová zmluva v rozpore nielen s dobrými mravmi, ale aj so zákonom, keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti, ktoré by mala obsahovať v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom pri podpise úverovej zmluvy. Spotrebiteľská zmluva by mala obsahovať výšku, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie v akom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. A práve absencia náležitostí, ktoré by mala táto úverová zmluva ako spotrebiteľská zmluva obsahovať, tak spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa považuje ako úver bez poplatkov a úrokov. Samotný žalovaný stále požaduje od žalobcu ďalšie finančné prostriedky, pričom k 18.1.2016 mu spolu vyplatil celkovú čiastku vo výške 624 eur. Keďže je uvedená úverová zmluva bez poplatkov a úrokov, nakoľko neobsahuje náležitosti ako by podľa zákona mala, tak mal za to, že bol povinný zaplatiť žalovanému len požičanú sumu. Žalovaný sa obohatil na jeho úkor vo výške 124 eur, nakoľko ide o bezdôvodné obohatenie, a preto aj v žalobe žiadal, aby mu bola vyplatená aj suma 124 eur.

2. Žalovaný žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Predovšetkým poukázal na to, že žalobca na určenie neprijateľných zmluvných podmienok nemá naliehavý právny záujem. Tento naliehavý právny záujem ani žiadnym spôsobom nepreukázal. Dal do pozornosti ust. § 137 písm. c) CSP. Zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak záväzkový vznikol pre 1.júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa prepisov účinných do 31.mája 2014. Znamená to, že pokiaľ bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.5.2014, obmedzenie výšky odplaty sa tu nebude aplikovať. Ak teda žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je podľa samotného žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na tú skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady, sú rozdielne - vyššie oproti bankám.

Žalobca v prípade, že pri podpise zmluvy o úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu, alebo že odplata, úrok, či RPMN je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedeného dôvodu do 14-tich kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru.

Čo sa týka rozhodcovskej zmluvy, podľa názoru žalovaného je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko v čl. II. ods. 1 umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z toho pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobcu, aby sa spory so žalovaným riešili výučne v rozhodcovskom konaní.

Čo sa týka administratívneho poplatku, k tomuto žalovaný uviedol, že Slovenská právna úprava v oblasti úverov „účtovaniu“ poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu atď. V prípade definície celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa napr. uvádzajú okrem iného aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Žalovaný odmietal, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, t.j. administratívny poplatok za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná zmluvná podmienka.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa sporové strany nezúčastnili. Súd mal preukázané, že sporové strany obdržali termín pojednávania, pričom žalovaný sa písomne ospravedlnil a požiadal, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti. Nedostavil sa žalobca, ktorý sa písomne ani iným spôsobom neospravedlnil. Z uvedených dôvodov potom súd pojednával v neprítomnosti sporových strán.

Na pojednávaní sa oboznámil s písomnou žalobou, so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, s písomnými vyjadreniami sporových strán, so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a zistil nasledovné:

4. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti niektorých ust. zo Zmluvy o úvere, ktorá bola uzatvorená dňa 29.5.2013 č. úveru XXXXXXXXXX. Súdu však predložil nečitateľnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Až na výzvu súdu bola predložená kópia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, z ktorej vyplynulo, že dňa 29.5.2013 bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi sumu 500 eur, na základe ktorej sa spotrebiteľ zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom v celkovej výške 984 eur. Skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá nespochybnila, čo sa týka písomných vyjadrení sporových strán, ani jedna z nich. Žalobca okrem tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere predložil súdu všeobecné podmienky pre poskytnutie spotrebiteľského úveru a rozhodcovskú zmluvu uzavretú toho istého dňa. Ďalej súdu predložil odpoveď na list, ktorý formuloval žalovaný žalobcovi 18.1.2016. Podľa tohto listu je žalobca povinný ešte žalovanému uhradiť výšku 347,83 eur.

5. Viac listinných dôkazov v tomto spore produkovaných nebolo.

6. Súd sa podrobne oboznámil so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a s dôkazmi, ktoré predovšetkým produkoval žalobca a musí uviesť, že žalobca opieral svoju žalobu na určenie neprijateľných zmluvných podmienok.

V tomto smere súd dáva do pozornosti ust. § 137 CSP, t.z., že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Žalobca jednoznačne vymedzil mantinely, keď podával túto žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ide teda o určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c) CSP. Tunajší súd dáva do pozornosti, že vyššie uvedené ust. § 137 CSP písm. c) pripúšťa určovacie žaloby len vo vzťahu k právam (už nie právnym vzťahom, ako to bolo predtým ustanovené v § 80 písm. c) O.s.p.) a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis (napr. dobrovoľná dražba, uznesenie valného zhromaždenia kapitálovej spoločnosti, skončenie pracovného pomeru).

Podľa predchádzajúcej právnej úpravy bolo možné zo strany súdov (pri rozhodovaní, či je možné určiť zmluvu alebo jej časť za neplatnú) oprieť sa o časť ust. § 80 písm. c) O.s.p. „právny vzťah“. Takéto slovné spojenie sa ale v novom CSP vôbec nenachádza, z čoho je zrejmé, že terajší CSP vôbec nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti zmluvy.

7. Obdobne bola posudzovaná otázka bezúročnosti a bezodplatnosti zmluvy OS Bratislava II., ktorý zamietol návrh na začatie konania v konaní pod sp. zn. 52C/135/2014 rozhodnutím zo dňa 25.5.2016, ktorým sa žalobca domáhal určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Vo svojom odôvodnení uviedol: „Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej príslušnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. musí byť naliehavý“ Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez toho určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah sporových strán, je prípustná aj napriek tomu, že je možná prípadne i iná žaloba.“

K rovnakému záveru dospel aj KS v Trenčíne v rozsudku zo dňa 14.6.2017 sp. zn. 17Co/325/2016-75, kde v bode 9. odôvodnenia uviedol nasledovné: „Samotné konštatovanie, či je úver poskytnutý žalobcovi bezúročný a bez poplatkov, nemá pre žalobcu žiaden praktický význam, a preto nebol na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem a krajský súd z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh zamietol. Práva, ktoré spotrebiteľovi poskytuje právna úprava § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie, ktorými sa môžu spotrebiteľia domáhať vydania plnenia zaplateného nad istinu bezúročného a

bezpoplatkového úveru alebo ako obrana v žalobách, ktorými sa zaplataenia nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru domáha veriteľ - dodávateľ.“

8. Súd poukazuje na tieto rozhodnutia slovenských súdov ohľadne naliehavého právneho záujmu dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal naliehavý právny záujem, či tu právny vzťah je alebo nie je. Nepreukázal naliehavý právny záujem o určenie, či tu právo je alebo nie je. Súd znova dáva do pozornosti rozhodnutie KS v Trenčíne, ktorý konštatoval, že v obdobných žalobách je potrebné postupovať v zmysle zák. 129/2010. Tieto majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie.

9. Aj v tomto konkrétnom prípade sa žalobca domáhal tej skutočnosti, že niektoré podmienky, čo sa týka spotrebiteľského úveru, nespĺňajú predpoklady na ochranu spotrebiteľa. Mal podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. vydania plnenia zaplateného nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru. Keďže svoju žalobu oprel o určenie neplatnosti niektorých ust. spotrebiteľskej zmluvy a svoj naliehavý právny záujem nepreukázal, musel súd žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Na záver súd dáva do pozornosti, že práva, ktoré spotrebiteľovi poskytuje právna úprava § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie.

10. O trovách konania rozhodoval súd v zmysle § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

11. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

12. O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

13. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- b) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).